

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ 6603/2557

พนักงานอัยการจังหวัดตราด โจทก์ นางอุทัย เจริญพืช จำเลย

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง พ.ร.บ.การเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาตรา 118 ทวิ, ป.วิ.อ. มาตรา 192, พ.ร.บ.การเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาตรา 3, พ.ร.บ.การเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาตรา 117, พ.ร.บ.การเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ. 2456 มาตรา 118, ป.อ. มาตรา 78, ป.อ. มาตรา 29, ป.อ. มาตรา 30

ย่อ / หลักกฎหมาย

บทบัญญัติแห่ง พ.ร.บ.การเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456 มาตรา 118 ทวิ วรรคหนึ่งและวรรคสองที่ว่า "ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา 117... ให้เจ้าท่ามีคำสั่งเป็นหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใดดังกล่าวรื้อถอนหรือแก้ไขอาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นให้เสร็จสิ้นโดยถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้เจ้าท่าปิดคำสั่งไว้ ณ อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นและจะห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองนั้นใช้หรือยินยอมให้ผู้ใดใช้อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นทั้งหมดหรือแต่บางส่วนจนกว่าจะได้รื้อถอนหรือแก้ไขเสร็จด้วยก็ได้ ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าท่าตามวรรคหนึ่ง หรือในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง และเจ้าท่าได้ปิดคำสั่งไว้ ณ อาคาร หรือสิ่งอื่นใดนั้นครบสิบห้าวันแล้ว ให้เจ้าท่าร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้มีการรื้อถอนอาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้น ถ้าข้อเท็จจริงในทางพิจารณาฟังได้ว่าการฝ่าฝืนมาตรา 117 จริง ในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใด ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองเป็นผู้รื้อถอน ในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่รื้อถอนตามกำหนดเวลาในคำสั่งศาล หรือในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าท่าเป็นผู้จัดการให้มีการรื้อถอน" บทบัญญัตินี้ดังกล่าวเป็นคำขอให้บังคับทางแพ่งก็ตาม แต่การที่ศาลต้องรับฟังข้อเท็จจริงให้ได้ว่าการฝ่าฝืนมาตรา 117 จริงหรือไม่ เป็นคดีในส่วนอาญา การบังคับทางแพ่งดังกล่าวจึงถือเป็นผลอย่างหนึ่งของคดีอาญาซึ่งในที่สุดแล้วก็ต้องร้องขอต่อศาลในการที่จะบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัตินี้อยู่ดี เมื่อข้อเท็จจริงในคดีอาญารับฟังได้ว่า มีการฝ่าฝืนมาตรา 117 จริงและยังไม่มีมีการรื้อถอนหรือแก้ไขอาคารให้เสร็จสิ้น ประกอบกับเป็นบทบัญญัติที่ให้มีการกำหนดเวลาให้ปฏิบัติตามคำสั่งด้วย อันเป็นการให้กำหนดเงื่อนไขเวลาการรื้อถอนหรือแก้ไขอาคารให้เป็นธรรมแก่จำเลยโดยไม่ให้เสียหายแก่ประโยชน์ส่วนรวม ทั้งบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวก็เป็นการบัญญัติเปิดช่องให้เจ้าท่ามีสิทธิร้องขอต่อศาลได้เอง จึงไม่ใช่เป็นการบัญญัติให้ศาลจะมีคำสั่งได้เฉพาะแต่กรณีที่โจทก์มีคำขอเท่านั้น เมื่อจำเลยไม่ได้โต้แย้งว่าได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้โดยชอบแล้ว เท่ากับจำเลยยอมรับว่ายังไม่ได้ปฏิบัติให้เป็นไปตามกฎหมายนี้จริง และจำเลยก็ไม่ได้โต้แย้งว่าคำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งมาตรา 118 ทวิ นี้อย่างไร จึงไม่มีประเด็นให้วินิจฉัย ดังนั้นแม้โจทก์จะไม่มีคำขอให้บังคับทางแพ่งดังกล่าวมาก็ตาม ก็อาจเป็นเพราะโจทก์เห็นว่ามิมีบทบัญญัติข้างต้นเป็นการเฉพาะแล้ว จึงไม่ใช่กรณีที่โจทก์ประสงค์ที่จะไม่ให้บังคับตามนั้นแต่อย่างใด ศาลจึงใช้ดุลพินิจบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ได้ คำพิพากษาส่วนนี้ของศาลล่างทั้งสองหาได้พิพากษาหรือสั่งเกินคำขอหรือที่มิได้กล่าวในฟ้องตาม ป.วิ.อ. มาตรา 192 วรรคหนึ่งไม่

คำพิพากษา

โจทก์ฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456 มาตรา 3, 117, 118 จำเลยให้การรับสารภาพ ศาลชั้นต้นพิพากษาว่า จำเลยมีความผิดตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456 มาตรา 117 (ที่ลูก 117 วรรคหนึ่ง), 118 ปรับ 47,785 บาท จำเลยให้การรับสารภาพ เป็นประโยชน์แก่การพิจารณา มีเหตุบรรเทาโทษ ลดโทษให้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 78 กึ่งหนึ่ง คงปรับ 23,892.50 บาท ไม่ชำระค่าปรับให้จัดการตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 29, 30 ให้จำเลยรื้อถอนอาคารที่ปลูกสร้างล้ำเข้าไปในทะเลภายใน 30 วัน นับแต่วันนี้ มิฉะนั้นให้เจ้าทำรื้อถอนเสียตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456 มาตรา 118 ทวิ จำเลยอุทธรณ์ ศาลอุทธรณ์ภาค 2 แผนกคดีสิ่งแวดล้อมพิพากษายืน จำเลยฎีกา ศาลฎีกาแผนกคดีสิ่งแวดล้อมวินิจฉัยว่า คดีคงมีปัญหาข้อกฎหมายที่ต้องวินิจฉัยตามฎีกาของจำเลยว่า คำพิพากษาที่ให้จำเลยรื้อถอนอาคารที่ปลูกสร้างล้ำเข้าไปในทะเลภายใน 30 วัน นับแต่วันฟังคำพิพากษาศาลชั้นต้น มิฉะนั้นให้เจ้าทำรื้อถอนเสียตามพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456 มาตรา 118 ทวิ วรรคสอง เป็นการพิพากษา หรือสั่ง เกินคำขอหรือที่มีได้ กล่าวในฟ้องหรือไม่นั้น เห็นว่าบทบัญญัติแห่งพระราชบัญญัติการเดินเรือในน่านน้ำไทย พ.ศ.2456 มาตรา 118 ทวิวรรคหนึ่งและวรรคสองที่ว่า "ในกรณีที่มีการฝ่าฝืนมาตรา 117... ให้เจ้าทำมีคำสั่ง เป็นหนังสือแจ้งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใดดังกล่าวรื้อถอนหรือแก้ไขอาคาร หรือสิ่งอื่นใดนั้นให้เสร็จสิ้นโดยถูกต้องภายในระยะเวลาที่กำหนด แต่ต้องไม่น้อยกว่าสามสิบวัน ในกรณีที่ไม่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองให้เจ้าทำปิดคำสั่งไว้ ณ อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นและ จะห้ามมิให้เจ้าของหรือผู้ครอบครองนั้นใช้หรือยินยอมให้ผู้อื่นใช้อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นทั้งหมด หรือแต่บางส่วนจนกว่าจะได้รื้อถอนหรือแก้ไขเสร็จด้วยก็ได้ ถ้าไม่มีการปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าทำ ตามวรรคหนึ่ง หรือในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง และเจ้าทำได้ปิดคำสั่งไว้ ณ อาคารหรือสิ่งอื่นใดนั้นครบสิบห้าวันแล้วให้เจ้าทำร้องขอต่อศาลเพื่อมีคำสั่งให้มีการรื้อถอนอาคาร หรือสิ่งอื่นใดนั้น ถ้าข้อเท็จจริงในทางพิจารณาฟังได้ว่าการฝ่าฝืนมาตรา 117 จริง ในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครองอาคารหรือสิ่งอื่นใด ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าของหรือผู้ครอบครอง เป็นผู้รื้อถอนในกรณีที่เจ้าของหรือผู้ครอบครองไม่รื้อถอนตามกำหนดเวลาในคำสั่งศาล หรือ ในกรณีที่ปรากฏตัวเจ้าของหรือผู้ครอบครอง ให้ศาลมีคำสั่งให้เจ้าทำเป็นผู้จัดการให้มีการ รื้อถอน" แม้บทบัญญัติดังกล่าวเป็นคำขอให้บังคับทางแพ่งก็ตาม แต่การที่ศาลต้องรับฟัง ข้อเท็จจริงให้ได้ว่าการฝ่าฝืนมาตรา 117 จริงหรือไม่ เป็นคดีในส่วนอาญา การบังคับทางแพ่ง ดังกล่าวจึงถือเป็นผลอย่างหนึ่งของคดีอาญาซึ่งในที่สุดแล้วก็ต้องร้องขอต่อศาลในการที่จะบังคับ ให้เป็นไปตามบทบัญญัตินี้อยู่ดี เมื่อข้อเท็จจริงในคดีอาญารับฟังได้ว่า มีการฝ่าฝืนมาตรา 117 จริง และยังไม่มีมีการรื้อถอนหรือแก้ไขอาคารให้เสร็จสิ้น ประกอบกับเป็นบทบัญญัติที่ให้มีการกำหนด เวลาให้ปฏิบัติตามคำสั่งด้วย อันเป็นการให้กำหนดเงื่อนไขเวลาการรื้อถอนหรือแก้ไขอาคารให้ เป็นธรรมแก่จำเลยโดยไม่ให้เสียหายแก่ประโยชน์ส่วนรวม ทั้งบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าวก็ เป็นการบัญญัติเปิดช่องให้เจ้าทำมีสิทธิร้องขอต่อศาลได้เอง จึงไม่ใช่เป็นการบัญญัติให้ศาลจะมี คำสั่งได้เฉพาะแต่กรณีที่โจทก์มีคำขอเท่านั้น เมื่อจำเลยไม่ได้โต้แย้งว่าได้ปฏิบัติให้เป็นไปตาม บทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้โดยชอบแล้ว เท่ากับจำเลยยอมรับว่ายังไม่ได้ปฏิบัติให้เป็นไป ตามกฎหมายนี้จริง และจำเลยก็ไม่ได้โต้แย้งว่า คำสั่งดังกล่าวไม่ชอบด้วยบทบัญญัติแห่งมาตรา 118 ทวิ นี้อย่างไรจึงไม่มีประเด็นให้วินิจฉัย ดังนั้น แม้โจทก์จะไม่มีคำขอให้บังคับทางแพ่งดังกล่าว มากก็ตาม ก็อาจเป็นเพราะโจทก์เห็นว่ามิมีบทบัญญัติข้างต้นเป็นการเฉพาะแล้ว จึงไม่ใช่กรณีที่โจทก์

ประสงค์ที่จะไม่ให้บังคับตามนั้นแต่อย่างใด ศาลจึงใช้ดุลพินิจบังคับให้เป็นไปตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายนี้ได้ คำพิพากษาส่วนนี้ของศาลล่างทั้งสองหาได้พิพากษา หรือสั่งเกินคำขอหรือที่มีได้กล่าวในฟ้องตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญา มาตรา 192 วรรคหนึ่ง ไม่ และศาลฎีกาเห็นพ้องด้วย ฎีกาของจำเลยฟังไม่ขึ้น พิพากษายืน

องค์คณะ

วุฒิชัย หรรณวิวัฒน์ · พันระสา บัวทอง · วรพจน์ วิไลชนม์

ข้อความคำพิพากษาเป็นของศาลฎีกา · ที่มาของข้อมูล: deka.supremecourt.or.th · <https://www.thaideka.online/deka/6603/2557>